

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENEGI ÉS 40-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, tázhhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hóra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hóra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Az álmodó Tisza.

Tisza István cikkert irt a „Magyar Figyelőbe“ a szabadgondolkodásról. — E cikkében Tisza új oldaláról mutatja be magát. Olyan hangokat használ, a milyeneket tőle nem szoktunk meg. — A maga álláspontjának igazolására Petőfit citálja, akinek lángostorával szeretne végig vágatni azokon, akiknél első a tele gyomor s csak azután jöhet a haza.

Hallatlan! Tisza István tudtunkkal még sohasem citálta Petőfit, amit nagyon természetesnek tarthatunk, mert őket ketten a zenit és nadir. Petőfi a zenit és Tisza a nadir. Azt hittük, soha sem találkozhatnak.

De még hallatlanabb, hogy szinte sajnálkozik a legközelebbi hazafias felbuzdulás gyors elmúlásán, amidőn pedig „a nemzeti mult kultusza, a nemzeti álmok ápolása terén igyekezett tullicitálni egymást mindenki . . .“ Aztán így folytatja: „Ki beszél ma már Rákóczió, szabadságharéról, nemzeti nagyságról, a nemzeti létért való önfeláldozásról?“

Ezekben a kijelentésekben nem ismerünk Tiszára. Ugy tűnik fel, mintha álmában beszélne, vagy legalább is álmát beszélné el.

Hiszen hogy egyelőre egyebet ne említsünk, csak nemrég épen ő beszélt elítőleg Rákóczió, azt állítván, hogy katasztrófába vitte a nemzetet.

Aztán hevesen ostromozza cikkében a szabadgondolkodók közül azokat, akik előtt a nemzeti ideál guny tárgya, akik a világpolgárság cégérét tolják a fiatal-ság szeméi elé nemzeti zászló helyett.

Aztán állítja, hogy azok között, a kiknek jól megy dolga, sok az elbizakodott, önhitt ember. Fetelelti, hogy a persa sah így kezdi rendeleteit: „Én vagyok a világ közepe!“ Sőt tovább megy, ezt mondván: „Többé-kevésbé perza sahek vagyunk mindannyian. Olyan szívesen gondoljuk a világ közepének önmagunkat. Olyan jól esik a magunk szűk látkörű, rövidlátó, gyarló szemének nézőpontjából nézni le az egész mindenségre; a teremtés urának képzelni magunkat és azt hinni, hogy minden a mi nagyuri lényünk kényekedvére rendeltetve.“

Ez a Tisza tisztára álmodik. Hiszen még a mea culpát is bemonlja! Vagy veszekedni akar?

Ezt egyelőre nem hisszük.

Mindenesetre érdekes azonban, hogy a cikke további folyamán így beszél: „Töredelmesen bevalljuk: mi nemzeti

alapon állunk. Nacionalista előitéletek szaturálnak bennünket. Édes-keveset bánjuk az egész emberiség boldogulását, ha az a magyar nemzet haladásával, virágzásával, nagyságával nincs egybekötve.“

De vajjon hogy egyeztethető ez össze a korábbi viselkedésévei és nyilatkozataival? Hiszen ő valósággal dühbe szokott jönni, ha valaki Magyarország függetlenségét emlegeti. Ő azt állítja, hogy nekünk örökre Ausztriához kell láncolva lennünk, mert a monarchia (az édes) csak úgy tud nagyhatalom maradni s ez a fő, s a Habsburg dinasztia csak úgy lesz képes világtörténeli hivatását betölteni. Neki a hadsereg csak úgy jó, ha német. A kétéfejű sas, a fekete-sárga zászló mind gyönyörűen illenek a magyar katonasághoz. A német vezényszónál meg pláne nincs pompásabb.

Hiszen állítólag a nyavalyás kilences bizottsági programot ő hozta a világra, ő szülte a nagy nemzeti küzdelem nyomása alatt és mégis most a Khuen-uralom tobzódása idején ő mondta azt, hogy a felemelt létszám megszavazásáért ne kérjünk ellenszolgáltatásul semmit, épen semmit, mert az nem gvallérttempó. Tehát még a kilences program végrehajtását se.

A vén huszár.

Sven Peternek, hogy megvalljuk az igazat, csak nagyon homályos fogalma volt arról, hogy mit jelent ez a szó: „haza“. Gyermekekorában, úgy 1850 körül, a népis-kolák még nem álltak azon a szinten, melyen ma állnak. A bíró és az országgyűlési képviselő kivételével a parasztházakban senki sem olvasott újságot s akkor még nem élt sem Palm, sem Strindberg, akik pamfletjeikben legrosszabb oldalról mutatták be a hazát a népek. Azt azonban Sven Peter mégis tudta, hogy az országban, melyben apja zsellérháza állt, Svédország a neve s hogy I. Oszkár volt annak a királya. Hogy Svédország színe sárga és kék, azt zászlókon látta a ránesláti síkságban, ahol a gránátosok olyan dühöngéssel vonultak fel, hogy a föld megrendült s az ember azt hitte volna, hogy megjött az utolsó ítélet. Ugyan-csak ott a tábornokok és ezredesek olyan versenylovaglást rendeztek, hogy az ember nem látott egyebet, mint eget és lólabát.

Mint már ezelőtt is gyakran, nehéz napok virradtak a szegény Smalandra. A nap

már szent János óta izzó rézűstként lebegett az égen és sem reggel, sem éjjel harmat nem nedvesítette meg a kiaszott árpakalászokat. A kis zsellérházban már karácsony óta elfogyott a kenyér, mert tulsok volt benne az evő. Sven Peternek ki kellett mennie a nagyvilágba.

Most az izzó juniusi hőségben vastag, kemény posztóruhájában, nyakán hatalmas gypjukendővel ott állt a vén, kopott lócán s elköltötte bucsulakomáját, mely burgonyából és aludttejből állt.

A lóca másik végén ott hevert a család két nagy birkája. Láruk össze volt kötözve az anya kötényszínórával s ez nyírta őket, miközben könnyek közt rá-rápislantott Svenjére, kinek most ki kellett mennie a világba. Ha a birkák rugdolóztak s fejüket belevágták az asztalba, a tej a bádoglábosban hatalmas hullámokat vetett.

Tulajdonkép már késő volt ahhoz, hogy a birkákat megfosszák bundájuktól, de amikor tavasszal legelőre bocsátották őket, oly véznák voltak, hogy az anya nem merte megnyírni.

Sven Peternek, ha őszinték akarunk lenni, kissé korán kellett kimenie a világba. Am a szobában még négy gyerek szaladgált és kusztolt körül, akik még kisebbek és soványabbak voltak nála s akiknek valamennyinek attól a rossz árpától kellett jóllakniok, melynek szálat oly nyomoruságosan és ritkán álltak a görgeteg talajban, mintha harapófogóval huzzák volna ki a földből.

Az apa már korán reggel munkára ment. Egész bucsubeszéd ebből állt:

— Nos, hát ég veled, fiam. A csizmádat dugd a zsákba s azt csapd a hátadra.

Az anyák azonban mind egyformák, hulljon bár könyük batisztzsebkendőbe, vagy egy ócska lócára. Kaja anyó a földre dobta a birkákat, átölelte Sven Petert s így szólt:

— Óvjon meg téged az Isten, fiam. Edd meg azt a kevés tejet, mely még a lábában van.

Egy márkával a mellényzsebében s hét-köznap ruhájával és csizmájával a hátán tehát elindult a délvidék felé.

Schonen vidékén zöldebb volt a mező, sűrűbb a gabona és kövérebb a paraszt, de ott bizony nem volt szükség egy félig éhen-

Átköltözés miatt hatóságilag engedélyezett

Zavatzky Leó

végkiárulás!

női és férfi divat üzletében
Debreczenben, a Bikával szemben

Ő volt az, aki a nemzeti aspirációknak még az emlegetését is mindig hibának tartotta, ő mondta, hogy jelszavakról szó se legyen, csak munkáról, nemzeti munkáról.

A nemzeti munkát sűrűn emlegette, most is egyre emlegeti, de soha még nem jelölte, hogy mi legyen az. Magunktól pedig ki nem találhatjuk, mert eddig a nemzeti munkát se Tisza, se Khuen, se a mungók közül senki még eddig meg nem kezdte.

Mikor a legegyszerűbb, és legkönnyebben megvalósítható munkát, a készízetések felvételét, amit pedig be is ígértek, (ezt az egyetlenegyet precizizálták) meg kellett volna kezdeni, éppen Tisza István volt az, aki azt mondta: „Hagyjuk máskorra. Most ne tegyünk semmit, csak tartsuk száron a puskaporunkat más küzdelmek esetére.”

Ezeket egybevetve, a „Figyelő“-be írt cikkkel sehogysem tudjuk Tisza Istvánt megérteni.

Legfelebb annyit engedhetünk meg, hogy az álmai szépek. Csakhogy ő nem az álmai után indul, ha felébred.

Pedig a dolog úgy áll, hogy azok az igazak és helyesek, amiket ez egyszer szépen megálmodott és azok a félszeg dolgok, amiket ébrenléte idején cselekedni szokott.

Simon István

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utcza 12. sz. a.

halt smalandi fickóra. Pásztorfiu az ő körükből is bőven akadt. Sven Peter tovább vándorolt, mignem Malmöbe érkezett. Am ott sem akartak kenyeret adni egy apró fickónak, kinek nincs egyéb ajánlólevele, mint két, nagy világoskék szemé, melyekben köny ragyog.

Végre egy finom urra akadt, aki Sven Peternek hatalmas adag borjuhust adott burgonyával, aztán egész sereg kicsiny, sovány fiucskával elszállította egy dánországi birtokra. Ez jóval azelőtt az idő előtt volt, mikor a svéd cselédek dánországi kivándorlása megkezdődött és Sven Peter meg volt róla győződve, hogy legalább is Amerikába viszik.

A nagy birtokon meglehetősen rossz dolga volt. A fiucskák kevés és rossz táplálékot kaptak, éjjel a tehénistállóban aludtak s kora hajnaltól késő estig keményebb munkát kellett végezniök a répaföldeken, mint a barmoknak. Mikor egyszer a nap igen izzóan sütött a földre és Sven Peternek tulságosan nehéz lett a kapa, lefeküdt egy kiszáradt árokban s a kimertültségtől elaludt. Álmából olyan érzés riasztotta fel, mintha egy fahasábót vágtak volna oldalához. Az ispán füttyköse volt, mely addig táncolt a hátán, míg Sven Peter félholtan és vértől borítva el nem bujt az istálló sarkában.

Még aznap éjjel összeszedte néhány rongyát és sajtó tagokkal megszökött. Ugy futott, mintha életéért futna s ahogy egy szegény, holtrarémitelt smalandi fiucska csak futni tud, mignem egyszerre háztenger közepett találta magát és újból felismerte a vá-

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Elnök: Kabós Ferenc.

A múlt ülés jegyzőkönyvének feolvasása után felolvasták az interpellációs könyvet, melyben Nadányi Gyula jegyzett be interpellációt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és Polónyi Géza a pénzügyminiszterhez az Osztrák-Magyar-Bank szabadalmának meghosszabbítása tárgyában.

Következik

a belügyi költségvetés

tárgyalása.

Haydin Imre: Polemizál Popcsicsó Istvánnal és Vajda Sándorral. Nem tudja, honnan meríti ez a két román képviselő a bátorságot, hogy abban a hangnemben kezeljék a román kérdést, ahogyan kezelik. Ezek az urak talán szövetséget kötöttek néhány tót emberrel, de hozzájuk a tót nép zömének semmi köze. A tót nép mindég a magyarsággal tartott. Mutatja ezt Rákóczi szabadságharca és az 1848-ban történt események. Csakis szeretettel és a kultura terjesztésével lehet a tót nép érzelmeit továbbra is így megtartani.

A nemzetiségi az 1868. évi XLIV. törvénycikknek csak arról a részéről beszélnek, amely

jogokat biztosit nekik,

de arról, a mely kötelességeket ró rájuk, nem. (Helyeslés.) A cseh-tót mozgalom tervszerűen halad előre a tót vidéken. Lapokat tartanak, melyeknek az a céljuk, hogy a cseh és tót nyelv közti különbségeket áthidalják. Ezek a lapok teljes cseh cikkeket tartalmaznak, hogy a nép hozzászokjék ahhoz, hogy a cseh és tót nyelv egy és ugyanaz.

Minden évben száz tót diákot visznek ki Csehországba, a tót intelligencia helyébe a nagyceh intelligenciát állítják a nép fölé, a mi azért szomorú, mert monarchikus célokat szolgál. (Mozgás.)

Védekezni pedig ez ellen nem tud, nem

is akar a magyarság. A Vágvölgy kulturálanul, ipar és kereskedelem nélkül pang. Trencsén vármegye most fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez segélyért, mert

124 község iskola nélkül

van.

És a hol iskola van, az is milyen? Talált egy községet, melynek hatszáz tankötelese számára egy olyan, egytantermes iskolája volt, a hol legfőbb hatvan gyermek férhet el. Ennek az iskolának egy tanítója volt, a ki a mellett még egy nagy egyház-község kántora és egy kiterjedt kézbesítési kerület postamestere volt. (Zaj.)

Csudálatos mégis, hogy ilyen viszonyok mellett ez a tót nép mennyire ragaszkodik hazájához.

Bizik a kormányban és elfogadja a költségvetést.

A falvak érdekében.

Szabó István (gazdapárti) minden tekintetben aláírja Haydin beszédét, de hozzáteszi, hogy ezek a bajok a magyarokta vidéken is érezhetők. (Helyeslés.) Azt azonban nem hallotta, hogyan lehetne ezeket a bajokat orvosolni s éppen ezért Haydinnal ellentétben, bizalmatlan a kormány iránt. (Helyeslés a baloldalon.) A városok segélyezése mellett a községek is segélyezendők, mert ezeknek nagyobb szükségük van erre. Bizonyítja ezt Pál Alfréd legutóbbi felszólalása is. Több körorvosi állás szervezendő a községek érdekében.

A szabadkőművesség védelme.

Szünet után

Várady Zsigmond szólalt fel. Reflektált Huszár Károly minapi beszédére, melyben a szabadkőművességet támadta. Titkos társulának nevezte. Hogy sikerült akkor ennek titkait mégis megtudni?

Huszár Károly: Arulók ott is vannak!

Várady Zsigmond: Nem kellett volna a képviselő urnak ilyen nemtelen uton a nyomtatványokhoz jutni, mert néhány koronáért az asztalára küldték volna...

rost, melyben a Malmöből elindult gőzösről partraszállt.

Sírva bolyongott az utcákon. A város nevezetességei nem érdekelték, csupán egyetlen barátságos arcot keresett, de az emberek oly büszkén néztek le rája s annyira siettek, hogy senkit sem mert megszólítani. De mi ragyog ott fenn a napfényben a padlásablakban? Sárgán és kéken lobog s sárgán és kéken simul rudjához, ha eláll a szél.

Oh, az a ränneslätti lobogó!

Sven Peter, mint az üldözött vad, berohant a házba, felsietett a lépcsőn, berontott egy pompás szobába, itt átölelte egy finom ur térdét s zokogva így szólt:

— Oh, ha ön Ränneslättből való, segítsen rajtam, az ég szerelmére:

A finom ur nem volt ugyan Ränneslättből való, hanem svéd-norvég főkonzul volt Kopenhágában. A király nevenapja tiszteletére tűzte ki a svéd lobogót s kicsiny földijét, aki ösztönszerűleg a honi lobogó alatt keresett védelmet, a legbarátságosabban fogadta és minden lehető módon támogatta. Ez idő óta imádtá Sven Peter a svéd lobogót.

A kéksárga szín felkeltette benne annak tudatát, hogy mit jelent ez a szó: haza s mikor néhány évvel később otthon beállt katonának és a ränneslätti sikon gyakorlatozott, elment egy hozzá jóindutattal viseltető kapitányhoz s megkérdezte tőle, hogy nem szolgálhatna-e a lovasságnál, mert lovagolni akar a kéksárga lobogó alatt a hazáért és a királyért.

A dolog nem ment nehezen és Sven

Peter a lovasságnál az 57-es számot kapta. Továbbá egy lovat és vadonatúj egyenruhát. Hatalmas bajuszával ragyogó dolmányában és büszke barna paripáján remekül festett. Csakhamar legjobb, legvakmerőbb lovasa lett a csapatnak s egyik paripa a másik után dült ki alatta.

Harminc évig lovagolt a gyakorlótereken. De a vége fele már mindketten megmerevedtek egy kissé. Sven Peter is és utolsó lova is, melynek Kalle volt a neve.

— Mi az ördög van veled? — kérdezte a kapitány már a mult gyakorlalon.

— Hisz egész mereven ül sz a gebéden!

Mikor pedig legutóbb ordinátszolgálatot teljesített, a zászlós nevetett és így szólt:

— A fickó kezd vénülni. A vén huszár hallgatott, büszkén beharapott bajuszába s fájdalmas tekintet vetett a kék sárga lobogóra, mely egykor megvédte s most nemsokára elfogja dokni magától, mert már tulságosan vén ahhoz, hogy tisztességgel szolgálhassa.

Mikor a naga Mustra napja érkezett, Sven Peter megkapta a végelbocsátó levelet és a katonai érdemkeresztet. Ajka remegett, mikor a tábornok néhány meleg szóval megdicsérte a derék, vén katonát, aki oly hűségesen szolgált s akinek neve egyetlen egyszer sem került bele a büntetőkönyvbe.

Aztán orrán csókolta paripáját, vén bajtársát, kiment a mezőre és sirt, mint egy gyermek s nagy, súlyos könnycseppjeivel áztatta a kék-sárga egyenruhát.

A. o. Hedestjerna.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart

Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

Huszár Károly: Próbáltam, nem sikerült.

Várady: És akkor meggyőződött volna, hogy az egyesület nem titkos. Arról nem tud, hogy az egyesületnek hazafiailan törekvései lettek volna.

Huszár Károly: Mártonffy Márton megmagyarázza. (Zaj.)

Várady Zsigmond: Nem tudok ilyen hazafiailan törekvéseiről. Mert miként a női erény akkor lesz becses, ha az erős férfivágy megostromolja és annak ellent tud állni...

Förster Aurél: Huj, de izgalom! (Förster kiszalad a teremből. Nagy derűtlenség.)

Várady Zsigmond: ...akként az az egyesülés is akkor lett becses, mikor ellen tudott állni a hazafiailan csábításoknak.

Debrecen közigazgatása.

Jelentések a múlt óról.

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen beszámoltak az egyes szakreferensek a múlt havi állapotokról.

A város rendszete körül semmi különösebb esemény nem merült fel.

A közegészségügyi állapot nem valami jó, szörványosan a városban különféle fertőző betegségek uralkodtak.

Az ülésről egyébként részletes tudósítunk a következő:

Az ülésen Domahidy Elemér főispán elnököl. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Magoss György t. főügyész, Körner Adolf Csóka Samu tanácsnokok, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, Márk Endre, Szabó Kálmán, Fejér Ferenc, Bészler Károly, Latinovics Mihály, Rickl Antal, Aczél Géza, Kenéz Gyula dr., dr. Tüdös János, Tóth István, Csánky Viktor, Csanak János, dr. Tüdös Kálmán, Ritz János, Gáthy Bálint dr., Balkányi Miklós dr., Bacsó Dezső dr.

A város rendszete.

Kovács József polgármester jelentése szerint a múlt hónapban a rendőrség letartóztatott 194 egyént, a kir. ügyészségnek átadott 6, rendőrileg megbüntettek 188, csavargót eltoloncoltak 34-et. A főkapitányság mint első fokú iparhatóság különböző iparágak gyakorlására 65 iparendélyt adott ki, melyből 730 korona folyt be iparoktatási célokra. A katonai létszám a következő: közöshadseregben 923 ember 388 ló, honvédségi 1401 ember 407 ló.

Az adózás.

Ternovszky Alajos pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt hónapban egyenes adóban befolyt 120,669 K, hadmentességi díjban 4084 K, bélyegjövődékben 113,439 K, jogilletékben 106,387 K, dohányjövődékben a vármegye fogyasztásával együtt 151,441 K, fogyasztási és italadóban 27084 K, fizetési halasztást a miniszter felhatalmazása alapján 49 esetben adott fizetési halasztást.

A tanügy.

A tanfelügyelő jelentése szerint a kultuszminiszter Sinai Emma gazdasági ismétlő iskolai tanítónőnek 2 havi szabadságidőt engedélyezett. A tanyai iskola 1911. évi költségvetését jóváhagyta a miniszter s a dologi szükségletekre 3712 K. évi államsegélyt folyósított, a pincér tanonciskolának pedig 700 K. államsegélyt engedélyezett.

Az egészségügy.

Tüdös Kálmán dr. t. főorvos március hónap közegészségügyi viszonyairól jelenti, hogy az állapotok februárhoz képest nem változtak, mert még mindig elég nagyszámu a

hurutos megbetegedés. A betegség lefolyása enyhébb. Az összes halálozás 190, míg februárban 208. Szörványosan előfordult a mult hóban szamarhurut, roncsoló toroklob, vörheny, fültömrigylob, kanyaró, hasihagymáz, trachoma. Öngyilkosság egész hóban nem történt. A köztisztaság a hó vége felé uralkodó hőség miatt hiányos volt. A felbontott régi csatornák büzös tartalma több helyen napokig fertőzte a levegőt. Szükségesnek tartja a főorvos, hogy a tanács az utcák öntözése ügyében intézkedjék, és pedig ne valamelyik előre megállapított naptári napon, hanem a száraz, szeles idő beálltával azonnal megkezdessék.

A kolera veszélyt a főorvos nem tartja teljesen megszüntetnek. A piac-vizsgálatok megtörténtek, de romlott élelmicikkek nem találtak.

A főorvos a szegényházat megvizsgálta s tisztaságot koustatált, azonban a hülyék intézetét (alafás) szüknek találta s annak kibővítésére javaslatot terjesztett elő a szegényügyi bizottsághoz. A város területén lévő fürdők is megvizsgáltattak és a hiányok pótlására a rendőrhatalóság figyelmét felhívta.

Statisztikai adatok.

A mult hónapban született összesen 246 gyermek, meghalt 190 egyén. A született gyermekek vallás szerint ref. 80 fi, 86 nő, r. kath. 24 fi, 23 nő, ág. ev. 1 fi, 5 nő, izr. 11 fi, 9 nő.

Házasságra lépett 63 pár, ref. 41, r. kath. 2, izr. 5, vegyes vallású 15 pár.

A közkórház betegforgalma a következő: március hónapra átjött 380 beteg, márciusban felvételre 420 beteg, kibocsájtott 434, meghalt 14, ápolás alatt maradt 338 beteg április hónapra ápolás alatt.

Egy figyelemreméltó jelenség.

Azon tényre való utalás dacára, hogy sok ember folytonosan, de uajdnem minden ember időlegesen rossz szájszagot terjeszt, mégis sok ember azt hiszi, hogy velük ilyesmi nem történhetik meg. Másokon persze undorítóan tartják azt. A jó nevelés, sajnos, megakadályozza, hogy azt, ki szájszagu, ezen baj rendkívül kellemetlen voltára figyelmeztessük. Ha erre figyelmeztetnek őket, bizonyára igen meglepett arcot mutatnának. Teljesen lehetetlen pedig, hogy egy száj, melyben étkeket rágunk, következetesen keresztülviitt antiseptikus szájjápolás nélkül szagmentes maradjon. Lehetetlen azért, mert minden szájjában, kivétel nélkül a változhatatlan vegyi törvények szerint bomlást szenvedjenek az ételmaredek. Ebből következik, hogy minden gondolkodó egyén, ki magával törődik szokja meg az antiseptikus szájjápolást. A száj mentessége bomlástól és erjedéstől csak antiseptikus szájjápolással érhető el. Ezt bizosan el lehet érni, ha az antiseptikus Odol szájjápolást szokjuk meg a rendes szájjápolás helyett. Aki reggel, délután és este következetesen öblíti száját Odollal, a szájszagtól egyszersmindenkorra megszabadul. De nemcsak a szájszag hártatik el, hanem a mi sokkal fontosabb, fogainkat az Odol a szuvasodástól megvédi. Ezért behatóan és lelkiismeretesen ajánljuk azoknak, kik szájukat szagmentesen akarják tartani, hogy szokjanak az Odollal való szorgalmas szájjápoláshoz. Hogy az ily öblítések mily rendkívül jótékony hatásúak, azt főleg oly egyének fogják érezni, kiknek lyukas fogaik vannak. Itt a hatás gyors és meglepő. Tehát ajánlatos a következetes Odolöblítés hozzá szokni. Sokan fognak ezután később hálásan gondolni reánk. — Odol ára: nagy üveg, mely hosszu időre elegendő 2 —; kis üvegé 1'20 kor.

Vádaskodások Aczél Gézaról.

Fegyelmi vizsgálatot

kért maga ellen.

A város jóizlésű közönségének általános megbotránkozására egy heti lapban hónapokon keresztül támadások jelennek meg Aczél Géza főmérnök ellen. A közlemények szerzője a közgyűlésen is burkoltan támadta Aczél Gézát a csatornázás miatt. Miután a hírlapi közleményekben a főmérnök mind súlyosabb vádaknak volt céltáblája, elhatározta Aczél Géza, hogy fegyelmit kér maga ellen.

E szándékát tegnap jelentette be a közgazgatási bizottságnak, mely a fegyelmit elrendelte és Latinovics Mihályt és Márk Endrét küldte ki a vizsgálat lefolytatására. Most tehát ez a vizsgálat fogja a valót kideríteni és ha a fegyelmi Aczél Géza javára dől el, a rágalmozó ellen megfogják tenni a büntető feljelentést a bíróságnál is.

A város közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén Kenéz Gyula dr. napirend előtt szóvá tette azokat az támadásokat, melyek egy helyi lapban megjelentek Aczél Géza főmérnök és a városi tanács tagjai ellen. Azt a kérdést intézte szülő Domahidy Elemér főispánhoz, hogy hajlandó-e meghurcolt tisztviselőknak az elégtételszerzés bármely formájára nézve közreműködni.

Aczél Géza főmérnök jelentkezett szóval s kijelentette, hogy a csatornázás miatti támadásokban volt már része a közgyűlésen. Akkor a törvényhatóság vizsgálóbizottságot küldött ki, hogy a felhozott vádak tisztázza. A jelentés a közgyűlés elé kerül, de ez a vádaskodót nem elégitette ki, hanem azóta sem szünt meg támadni. Miután egyelőre nem lát más utat az elégtételszerzésre, ezennel kijelenti, hogy a fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri maga ellen.

Kovács József polgármester nem tudja, hogy helyesen, jogosan tud-e a bíróság határozni, azonban ki kell jelentenie, hogy épen a holnapi közgyűlésen fogják előterjeszteni a kiküldött bizottság jelentését. Ugy véli, hogy helyesebb volna, ha a közgyűlés elé vinnék a hírlaptámadásokat is és a törvényhatóság határozna a továbbiak felett. A döntést a közgyűlés meghozhatja a kiküldött bizottság jelentése alapján.

Márk Endre nem tudja, hogy vajon alkalmas-e a jelentés arra, hogy a közgyűlés dönthessen a kérdésben. Nem szeretné, ha ez a további marcangolás folya a sajtóban, azért óvatosan kell kezelni a dolgot. Annak a bizottsági tagnak az is a célja, hogy az egész magisztrátust kedvezőtlen színben tüntesse föl a nyilvánosság előtt. Azt ajánlja, hogy a bizottság vegye tudomásul Aczél Géza fegyelmi kérelmét s a holnapi közgyűlésen Kovács József polgármester jelentse be, hogy a főmérnök fegyelmit kért maga ellen.

Domahidy Elemér főispán: A nyilvánosság ellenőrzése alatt áll minden köztisztviselő, akit a nyilvánosság képviselője, a sajtó megkritizálhat. Így tapasztaltuk, hogy az egyik helyi lap súlyos vádakkal illeti Aczél Géza főmérnököt. Ugy látja, hogy a kérdést kétértelműen kell választani, mert első közlemények

Megnyilt! Reichmann Lipót Megnyilt!

uri, női divat és gyermekruha áruháza, Piac-utca 85. sz. Royal szállóval szemben. Szabó kellekek, rövid, diszaruk, blouzek, pongyolák, selymek, a legdivatosabb dolgok olcsó árban kaphatók.

után a közgyűlés a csatornázási ügyeknek megvizsgálására három tagú bizottságot küldött ki. A közgyűlés feladatává tette a bizottságnak, hogy a csatornázási munkálatok ügyét vizsgálják meg s ha abban a törvényeknek nem megfelelő intézkedések találhatók, tegyen a bizottságnak jelentést, hogy aztán az illető bizottsági tag ellen, ki a közgyűlésen is meggyanúsított a megtorló lépéseket meg lehessen tenni. Mióta a közgyűlés elrendelte a vizsgálatot, minden héten folytatja vádaskodását egy helyi lap és a város egy tisztviselőjét, karakterében is meggyanúsítja. Már az első közleménynél mondta a polgármesternek, hogy elégtételt kell szerezni s annál jobban örül, hogy a főmérnök maga kérte a fegyelmi elrendelését, amely — hiszi — hogy a vádakat alaptalannak találja. Az a nézete, hogy a fegyelmit a közigazgatási bizottságnak okvetlenül el kell rendelni s a holnapi közgyűlésen, ha szóba kerül, a polgármester jelentse be a fegyelmi elrendelését.

Tüdős János azért szólal fel, mert ő egyik tagja a közgyűlés által kiküldött bizottságnak. Helyreigazítja a főispán beszédének azon részét, mely szerint a közgyűlés ezt a bizottságot a csatorna ügy egész komplexumának átvizsgálására küldte ki. A közgyűlés csak a kiirási művelet körül lévő állítólagos szabálytalanságokat kívánta megvizsgálni s ezt adta a megbízást a bizottságnak. Ennek meg is felelt a bizottság, melynek munkájáról érdemben nem kíván nyilatkozni.

Kovács József megjegyzi, hogy felszólalásával nem volt célja a fegyelmit elodázni.

Kenézy Gyula dr., a kiküldött bizottság csak a kiirási műveletet vizsgálhatta meg, mert hiszen a terveket nem a város, hanem a minisztériumban készítették. A kivétel most van folyamatban s így nem vizsgálhatták meg.

Domahidy Elemér indítványozza, hogy a fegyelmi vizsgálatot a bizottság rendelje el Acél Géza ellen s annak lefolytatására Latinovics Mihály műszaki tanácsost és Márk Endrét küldje ki.

A bizottság úgy határozott s a fegyelmit elrendelte.

Ékszereket, brilliáns árukat,

evőkészleteket, pontos járásu arany, ezüst zsebórákat, menyasszonyi ajándékot, legmegbízhatóbban és legolcsóbban lehet beszerezni

Kostya János

ékszerésznél
Széchényi-utca 1. szám
ref. kistemplom mellett.

Alapított 1885. évben.

Debreceni élet.

..

Most épen aktuális Debrecenben a hideg, a mely valahogy ránk szakadt és dacára minden bágyadtas napsütésnek, mégis, még itt Debrecenben is megdidergeti az embereket és ur a hideg mindeneken. És noha ez az állítás nem újság, de mint kezdő pont ajánlatos, mert tény és a tények, hála Isten, nem magyarázhatók félre. És amennyiben a hidegben való didérgés nemcsak Debrecenben, hanem még a világvárosokban is szokás, ez analógia alapján joggal mondhatjuk Debrecenre is, hogy határozottan kezd világváros lenni.

Ez persze ma: guny, de nem kell olyan pesszimistáknak lennünk, mert Debrecen, ez a drága, poros és konzervatív város fejlődhetik, sőt területi fekvésénél fogva nagy és erős központtá kell fejlődnie. A debreceni országgyűlés nemcsak úgy: hajrá, gyerünk valahová, jött épen Debrecenbe, hanem megvoltak annak is, mint mindenek, a maga okai. Akkor a védhetőség és az elszigeteltség szempontja volt a fő, de a forradalmi emberek az ösztönük tudatán ki van fejlődve és ha nem is tudták, hogy tulajdonképpen miért jönnek ide, érezték, hogy ide kell jönniök, mert ez a magyar élet központja.

És ha más nem, csak ez az egy, hogy Debrecen a magyar élet központja, már ennek annyi sullyal kellene esni a mérlegbe, hogy a fejlődés útján szükségszerűleg kellene előre taszítania. Debrecen úgy van elhelyezkedve földrajzilag, hogy négyfelől mindenütt a tiszta magyar nyelv erős tömegére támaszkodhatik és a magyarság tözsgyökere része mind Debrecen felé gravitál. Ezért kellene Debrecennek minden kicsi alkalmat megragadnia, hogy előre mehessen.

Hiszen mostanában, szó sincs róla, halad Debrecen is, villamos és csatorna szépen tenyész a utcákon és mind a két ügyből elég csinos botrányok kerekednek, de ez még nem kultúra, csak kulturmáz. Debrecennek a lelke még most is, sajnos, beláthatatlan idő-kig az is marad, mindig csak falusi, primitív lélek, amely csak kúsőségeiben majmolja a kulturát, de nem tud a mélyére hatolni és nem tudja a kultúra pompázatos lelkét megérteni, mert nem hasonlít hozzá. Ugy látszik, a magyarság lelke is ugyanaz a lélek tulajdonképpen, ami Debrecené, nehézkes, álmos, kényelmes, de mégis csak lélek, amely hízog véleményt példának okáért a tiroli parasztról nem lehet elmondani. Ambár a tiroli paraszt valószínűleg örül a maga lélek nélkülválóságának és boldog a maga butaságában.

És ez a hallatlan, hogy ott mégis több a kultúra. Ez azért van, mert a lélek nélkülválók állati ösztönnel megsejlik a magasabb rendű lelkes lényt és esküsznek a szavára és az odaviszi őket, ahová akarja. A magyarság azonban a maga lelkének tudatában nem akar senkinek se engedelmessé válni, míg az a másik tökéletes okokkal be nem bizonyítja a maga igazát.

És a nép, a tömeg mindig erősen konzervatív; az meg, hogy mindenkinek, minden egyes embernek az egyéniségéhez mérten más okokkal támogassák az új igazságokat: lehetetlen. Így marad aztán a kultúra áldásainak az a hosszas és göröngyös út, amit fejlődésnek szokás nevezni.

És hogy hogyan kerül ez mind elő az áprilisi hideg alkalmából? Bizony nehéz megmagyarázni, de amint látható, előkerült.

A városi adóügyi osztályról.

A pénzügyigazgató jelentése.

A múlt hónapban nagy feltűnést keltett Ternovszky Alajos kir. tanácsos pénzügyigazgató azon jelentése, hogy a városi adóügyi osztályban nincs kellő rend. Ternovszky Alajos megígérte a közigazgatási bizottságnak, hogy készséggel fog segédkezet nyújtani az állapotok megváltoztatása érdekében. A munkálatok állása felől a pénzügyigazgató Debrecen város közigazgatási bizottsága elé jelentést terjesztett, melynek részletei a következők:

A behajthatatlan hátralékok törlése iránt az előterjesztés eddig a pénzügyigazgatósághoz be nem érkezett, a kivetési munkálatok bevégeztetvén a többi kivetési munkálatok idejének elérkeztéig a városi adóügyi osztály készítse el a törlési jegyzékeket.

Az 1908. és 1909. évi adófükönyvek lezárását fölülvizsgálták, de a pénzügyigazgatóság megállapította, hogy a zárlat eredménye az adóhivatal számfeljö könyvével nem egyezik. Az észrevételeket az adóügyi osztályal közölték, hogy a különbözeteit kiegyenlítésétől 15 nap alatt tegyen jelentést, hogy az 1910. évi adófükönyvek lezárása fennakadást ne szenvedjen.

A földadó egyéni fölösztási jegyzéke nem érkezett be, de a lajstrom kész s csak a főösszesítés van még hátra, ami a halasztási határidőig remélhetően kész lesz.

A III. IV. osztályi adó és tőke kamatadóra vonatkozó bevallási ivatek a múlt hó folyamán mind beküldtek a pénzügyigazgatósághoz.

A házadó kivetési lajstrom elkészült, ugyancsak elkészültek az I. II. osztályi kereseti adó kivetési lajstromok is.

A jelentést a bizottság tudomásul vette.

SZINHÁZ.

* **Heti műsor.** Szilassi Etel betegsége miatt a Halhatatlan lump operett egyelőre lemarad a műsorról, helyette ma csütörtökön a Becstelen, Gervay Andor színműve kerül színre a főszerepekben Huzella, Jászai O. és Thury Elemérrel. Holnap pénteken Földes Imre egy fél év óta nem adatott megrázó drámája, a Kuruzsló van műsorra tűzve, a címszerepben Thury Elemérrel, Szombaton Sardou szenzációs darabja, a Szókimondó asszonyosság kerül színre, a címszerepben T. Csige Böskével.

Butorcsarnok

megnyílt

Hunyadi-utca 17.

sz. a. (Demetrovics-palotában.)

A csarnokban eladott műbutorokért Kovács Gyula műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal.

Szabó sztrájk

nem akadály arra, hogy elegánsan öltözködjünk.

Saját készítményeim férfi ruhákban és felöltőkben rendelkezésükre állnak!

Tessék meggyőződni! Szabott árak!

Kende Ignácz

férfi, fiu- és gyermekruha telepe

Piacz-utca. 55. sz.

a „Hungaria“ kávéház mellett.

Katona a törvényszék előtt.

Felmentő ítélet.

A debreceni kir. törvényszék tegnap tartotta meg a fő tárgyalást az önvédelemből elkövetett emberöléssel vádolt Muzsik György 21 éves hajdudorogi születésű, jelenleg a jászberényi méntelepénél szolgáló katona ügyében.

Az eset a múlt 1910. év szeptember havában történt Hajdudorogon. Egyik jómódú gazda házában lakadalmat ültek, s a nézők között ott volt Muzsik György is. Ugyancsak ott volt Magyar Péter is. A két legény egyideig békésen beszélgetett és tréfálódzott egymással. A csöndes beszédből és elcélódásból később mind erősebb és erősebb vita fejlődött ki.

A vitakozás folyamán szóba került, hogy melyik a külön katona: az-e, aki a méntelepénél szolgál, vagy az-e, aki csak mint közhasznár szolgálja végig a gyöngyölelet.

Muzsik, ki ekkor még nem volt katona, azon ágált, hogy bizony a méntelepés a különb. Magyar Péter pedig ennek az ellenkezőjét vitatta.

A vitakozást hallgató legények látták, hogy a vitakozásból, mely ekkor már igen vehemensé vált, valószínűleg verekezés lesz és figyelmeztetve kérték Muzsikot, hogy hagyja abba a dolgot s menjen haza. Muzsik hallgatott az okos szóra s haza felé indult.

Az uton azonban Magyar Péter elébe állott s fenyegető állást foglalt el. Muzsik látta, hogy ennek fele se tréfa s könnyen veszélyes helyzetbe kerülhet, megkérdezte Gárban Mihály nevű társát, hogy nincs-e nála valami védelmi eszköz.

Ez mondomta, hogy egy bicskán kívül nála sincs egyéb, mire Muzsik azt kérte el tőle mert látta, hogy Magyar Péter már ütésre emeli a nála levő dorongot. Magyar csakugyan kétszer fejbe ütötte Muzsikot, mire ez, a már kezében levő bicskával nyakon szurta ellenfelét. A szúrás következtében az összeesett s pár perc múlva meghalt.

Az esetnek számos tanuja volt, kik egyéltelműleg mind azt vallották, hogy Muzsik csak védekezésből követte el tettét s a vitakozás után ő csendesén haza akart térni, de Muzsik utját állotta és beléköltötte.

Ezek alapján a bíróság vádlottat jogos önvédelem alapján felmentette. Az ítéletben a kir. ügyész is megnyugodott s így az jogerőre emelkedett.

UJDONSÁGOK

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt folyó április hó 9-ik napján, virágvásárnappal délelőtt 10 órakor Debrecenben, a Royal-vendéglő nagytermében (Piac- és Hunyadi-utcák sarkán) tisztújító közgyűlést tart. Tárgyak a következők: 1. A párt tisztikarának és választmányának megválasztása. 2. Indítvány arra vonatkozólag, hogy a párt a vármegye egyes községeiben közgyűléseket tartson.

Ezer koronás pályázat. A debreceni Csokonai kör pályázatot hirdet egy legelőjebb három felvonásra terjedő, a vidéki városok mai társadalmi életéből vett vigjátékra, bohózatra, tréfás, szatirikus életképre vagy énekes játékokra. A más kezével írott, jelígs levéllel ellátott pályamű 1911. október 15-ig adandó be a Csokonai-kör titkári hivatalához. A pályanyertes mű először a debreceni városi színházban kerül színre, még pedig 1912. március 24-én. Jutalma a Telegdi Kovács László színműirodalmi alapítványból 1000 korona.

Ülés az egyháznál. A debreceni ref. egyház áruügyi bizottsága április hó 7-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

A sorozás. Tegnap folytatták a Pavilon laktanyában a sorozást. Sorozás alá kerültek a második korosztálybeli hadkötelesek közül az 1—240 sorszámmal bírók, kik közül mindössze 34 találtatott alkalmasnak a katonai szolgálatra. Ma folytatják a sorozást s mérce alá kerülnek a még hátra lévő második korosztálybeliek, valamint a harmadik korosztálybeliek közül az 1—240 sorszámmal között levők.

Panasz a villamos ellen. Tegnap délután a közigazgatási bizottság ülésén Fejér Ferenc dr. felemlítette, hogy a villamos vasutnak a városháza előtti megállójánál igen nagy veszedelmeknek van kitéve a közönség, mert az angol park kerítése és a sinek között oly szűk a hely, hogy könnyen elgázolás történhetik. Fejér Ferenc dr. kérte a tanácsot, hogy a kerítést tettebbé beljebb. Kovács József polgármester megígérte a gyors intézkedést.

A postafőnökség figyelmébe. Velünk is, de másokkal is számtalan esetben megtörtént, hogy a központ az esti és éjjeli órákban csak 15—20 perces erős csemetés után jelentkezik. Mikor aztán a dühös előfizető elakarja mondani a maga megvágatott kifakadásait, akkor a központ egyszerűen azzal áll elő, hogy a szám nem esett le. Az ilyen kifogást évenként egyszer el lehet fogadni, de minduntalan nem. Ha a szám rossz, tessék kicserélni a számmutató készüléket, ha pedig a telefonos kisasszony a hibás, őt is ki kell cserélni.

Pály József és Bakoss Tibor kiállítása. Igen nevezetes művészi esemény előtt áll Debrecen városa. Festőművészetünk két kiváló képviselője Pály József és Bakoss Tibor mutatja be mintegy 20 év alkotásokban gazdag munka gyümölcsét. Valóban nagy várakozással, őszinte örömmel s rejtett büszkeséggel tekintünk e kollektív kiállítás elé, mert debreceni talajból fakadt, városunk nevéhez fűződő művészi értékek fognak szemünk elé tárulni. Mintegy 300 képből fog Debrecen és környékének intelligens társadalmi gyöngyöködni husvét ünnepe hetében. Reméljük, hogy az az egészséges, minden túlzástól, nyegle hypermodernizmustól ment művészeti irány, s a művészek alkotásaiban megnyilatkozó szépség, báj, erő és tökély magas fokán álló művészi technika Debrecen műpártoló közönségének teljes elismerését, s a maga nemében eddig páratlan vállalkozás előtt meghajló kritikáját vivja ki.

A Csokonai-körnek költői elbeszélésre szóló pályázata. A debreceni Csokonai-kör pályázatot hirdet a mai társadalom életéből vett nagyobb költői elbeszélésre (verses novella.) A más kezével írott, jelígs levéllel ellátott pályamű 1911. szeptember 15-ig adandó a Csokonai kör titkári hivatalába. Jutalma Lőkövits Artur adományából 300 korona.

A Zichy-Sárközy affér. A gróf Zichy István és Sárközy István között tegnapelőtt lefolyt orfeumi botrányt ma kellett volna tárgyalni a VII. kerületi kapitányságon. De a kihágási tárgyalást dr. Koós fogalmazó elhalasztotta, mert Sárközynek nem tudták az idézést kézbesíteni. Gróf Zichy jó ideig távol akar lenni a fővárostól s ezért a feleségével legközelebb nagyobb külföldi utazást tesz.

Háztulajdonosok figyelmébe! Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el árajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, dróbtetes csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A debreceni főgynökség Piac-utca 30.

Országos vásár. Berettyóújfalú előjáróságától vett értesítés alapján tudatjuk, hogy a Biharvármegyében fekvő Berettyóújfalú községben a f. évi április hó 19 és 20. napjára eső országos vásár a m. kir. kereskedelmi miniszter 19657—1911. számú engedélye alapján 1911. évi április hó 26 és 27. napjain fog megtartatni, és pedig első napon juh és sertés, második napon ló és szarvasmarha és mindkét napon kirakodó vásár.

Máthé János vízvezeték, fürdőberendezés és csatornázási vállalkozó. Elvállalja az udvar szakszerű csatornázását a kaputól befelé, kívánat szerint, kőagyag beton vagy öntöttvascsövekkel. Tetővíz lefolyó udvari vezetékek bekötését a csatornába. Fürdőberendezés, angol closet felszerelését. Jótállással jutányos áron. Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. Minta üzlet: Egyháztér 5. szám. Telefon szám 321.

Szerencsétlenül járt pincér. A Kis Debrecen vendéglőben volt alkalmazva Nagy Sándor pincér fia. Tegnap este a vendéglőtől a konyhába sietett, miközben valamilyen megcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy karját a falba ütötte és az erős ütés következtében az eltört. Az előhívott mentők a szerencsétlenül járt pincér gyereket a kórházba szállították, hol eltört karját azonnal gipszbe tették.

Halottak. Fejes Károlyné ref. 22 éves, Lefkovits Ignác izr. 51 éves, Sági Sándor ref. 66 éves, Pákozdi Bálintné ref. 35 éves, Lakatos József r. kath. 19 éves, Szabó József ref. 13 hónapos, Szabó Irén ref. 15 hónapos, Nagy Gyuláné ref. 28 éves, Szabó Ida ref. 28 napos.

Életunt öregember. A hajduböszörményi rendőrség telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Bodnár Imre ottani 50 éves napszámos öngyilkosságot követett el és meghalt. A öregember borotvával metszette keresztül nyakát s reggel hozzátartozói vérbefagyva találták ágyában, mellette volt a borotva, melyre egészen ráfagyott a vér. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, honnan egy orvos azonnal az öngyilkosság színhelyére sietett, azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. A debreceni kir. ügyészség a böszörményi rendőrség jelentése alapján a temetés engedélyt megadta.

5 szobás családi ház mellékhelyiségekkel május 1-re bérbe kerestetik. Fenyő Hatvan-u. 59.

Blous, Alj, Pongyola, Márton Ferencz „Harisnya királynál” Degenfeld-tér 8. szám a. Olcsóság! **Pongyola már 2 forint 25 krtól kezdve.**

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönöket nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapír vagy bármi más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze-gazgatósa.

Felrobbant lőporgyár.

Három ember halála.

Óriási robbanás reszeltette meg kora reggel Besztercebánya külvárosi részét. A Laskommer-utcában levő Dobák-féle lőporgyár reggel öt órakor ismeretlen okból felrobbant. Elpusztult az egész gyár és a robbanás megölte ősz tulajdonosát, Dobák Adolfot és két munkást.

A Dobák-féle lőporgyár egyike ama ősrégi besztercebányai lőporgyáraknak, mely régi reáljog alapján a hadügyi kincstár számára gyártja a lőport. Évenként körübelül 300 métermázsas lőport gyártottak ebben a gyárban, mely több épületről, egy zuzóból, egy szárítóból, egy raktárból és egy lakóházból állt. A szerencsétlenség a szárítóban történt. Néhány perccel öt óra előtt bement a szárítóba Dobák Adolf, a feleségével, a fiával és két gyári munkással: Klincsup Jánossal és Zimmermann Jánossal.

Az asszony és a fiatal Dobák azután kimentek a szárítóból. Alig értek a szobájukba, óriási robbanást hallottak. A fiatal Dobáknak a felesége még ágyban feküdt, mikor egyszerre a szoba mennyezetéről nagy téglák estek az ágy elé. A falak is dűledezni kezdtek és nagy füst töltött a szobába. Kiszaladtak az udvarra és ekkor látták, hogy a szárító felrobbant. Azonnal telefonoztak a rendőrségre és a tűzoltósághoz, a gyárimunkásokat is összehívták és hozzákezdtek az oltáshoz és mentési munkálatokhoz.

Mikor a tűzoltóság kiért, már lángban állott az egész gyár. Oltani nem lehetett semmit, csak a környékbeli házakat kellett megmenteni. A tűzoltók behatoltak az égő szárítóba és a romok alatt megtalálták Dobáknak és a két munkásnak a holttestét. Mind a hárman teljesen össze voltak égve.

A tűzvizsgálóknak csak délután lett, de már meg lehet állapítani, hogy a szerencsétlenségnek oka a szárítóban elhelyezett 7 métermázsas lőpor felrobbanása volt. Hogy a robbanást mi okozta, azt még nem lehetett megmondani és valószínűleg ez titok is marad. Azt hiszik, hogy az egyik munkás, Klincsup vagy Zimmermann vigyázatlansága okozhatta a robbanást, mert a munkások még egészen ki nem aludt pipával mentek a szárítóba. Mindkét munkás családos ember.

A robbanás olyan nagy volt, hogy a gyár közelében levő erdőben gyökerestől kitépte a fákat és a város szélén levő épületekben is nagy kárt okozott.

TÁVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, április 5. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor ülést tartott. Az ülés tárgyát az indemnitási javaslat 1911. június 29-ig való meghosszabbítása képezte. Hegedűs Loránt előadó előterjesztése után Bakonyi Samu a debreceni II. kerület képviselője szólalt föl s kijelentette, hogy a szóban forgó javaslatot nem szavaztatja meg, mert a kormány iránt bizalommal nem viseltetik.

Utalt arra, hogy a kormány nem gondolt a költségvetés kellő időben való elkészítésével, hanem minden idejét hatalmi tulsúlyának megalapozására fordította.

Tiltakozik az abuzus ellen. Tallián Béla reflektál Bakonyi beszédére s nem tartja a javaslat meghosszabbításának elfogadását politikai bizalomnak. Lukács László szintén ily értelemben beszélt.

Ezután Bakonyi válaszolt a Tallián és Lukács elhangzott szavaira s kifejtette, az összes anomáliák abuzusok megszüntetését egyedül az általános titkos választói jog behozatala fogja eredményezni. Ezért sürgeti a választói reformot.

Peticiók

Budapest, április 5. A mohácsi kerület a munkapárti dr. Andrics Tivadart választotta meg 138 szótöb. séggel Pratur néppártival szemben. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a mandátumot. A Kuria július 26-ára tűzte ki a petíció tárgyalását. Kovásznán Hollaki Attilát választották meg munkapárti programmal. A kisebbségben maradt függetlenségi párt megtámadta Hollaki mandátumát. A petíció tárgyalása e hónap 26-ára volt kitűzve, a kérvény aláírói azonban arról értesítették a Kuriát, hogy a petíciót visszavonják.

A király ajándéka.

Berlin, április 5. A bűnügyi rendőrség egy ékszertolvajt nyomoz, a ki Prágában a Vencel-téren több más drágasággal együtt elloptott egy emailórát, a mely valamikor Ferenc József király ajándéka volt. Ezt az órát 12 ezer koronára becsülik. A prágai rendőrség értesítése szerint a tolvaj Berlin felé vette útját.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali) f. évi március hó 18-án tartott 79-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1910-ik évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1910. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.106.056,556 korona és 66 fillért tettek ki és ez év folyamán bevett díjak 48.345,893 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.140,354 korona 72 fillérrel 327.285,232 korona 15 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékalapja 6.348,761 korona 59 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörüvegbiztosítást, a díjbevétele 17.126.548,785 korona biztosítási összeg után 29.243,814 korona 26 fillér volt, miből 10.304,691 korona 19 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétele 18.939,123 korona 07 fillérre rugott és ez összegből 13.669,865 korona 05 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 137.113,154 korona 31 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétele 1.331,117 korona 55 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétele 713,530 korona 19 fillért tett ki.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétele 4.582,716 korona 13 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.124,936 korona 18 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1910-ben 40.729,844 korona 11 fillért és alapítása óta 1.018.074,811 korona 43 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 201.616,256 korona 21 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.304,585 korona 84 fillérre rugnak, külö-

nösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 17.977,207 korona 12 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.867,378 korona 72 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 366.829,741 korona 68 fillérről 392.746,965 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 84.633,138 korona 94 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 32.702,122 korona 48 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.350,786 korona 18 fillér. 4. Értékpapírok 255.330,660 korona 59 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.318,772 korona 15 fillér. 6. Tárcá váltók 601,700 korona 78 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelései a hitelezők követeléseinek levonásával 5.809,784 korona 35 fillér. Összesen 392.746,965 korona 47 fillér. Ezen értékekből 80 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyésztőállatok biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, április 4.

A határidőpiac iránya a beállott hideg időjárás miatt eleinte szilárd volt. Utóbb a gyenge készáru árak hatása alatt a külisz realizált, miáltal a gabonaneműek 5—10 fillérel csökkentek. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza apr.	11:47—11:58.
buza máj.	11:45—11:40.
buza okt.	10:80—10:74.
rozs apr.	8:35—8:34.
rozs okt.	8:17—8:15.
zab apr.	8:56—
zab okt.	7:23—
tengeri máj. 1911.	5:64—5:62.
Tengeri juli 1911	5:81—

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 671:57
Magyar hitelrészvény 827—

TÖRVÉNYKEZÉS.

S A korcsma hősei. A debreceni kir. törvényszék tegnap súlyos testisértés büntette miatt 4 havi fogházra ítélte Kerékgyártó Illés 18 éves hajdudorogi legényt. Még a múlt év november havában történt, hogy Kerékgyártó Illés két társával együtt megjelent a hajdudorogi Weisz-féle korcsmában. Ott mulatozott csendesesen Kovács István legény is. Kerékgyártó és társai — magyar virtus szerint — ok nélkül beléköltöttek a csendesesen pityázó legénybe, s alaposan helybenhagyták. A verkedésben Kerékgyártó vitte a főszerepet, a legényen súlyosabb természetű sérüléseket ejtett, úgy, hogy azokból való kiépülése husz napon túli időt igényelt. A másik két legényt a törvényszék a vád alól felmentette, miután beigazolódott, hogy a verkedésben nem volt aktív szerepük. A fővádlott, valamint a kir. ügyész is az ítélet ellen fellebbezést jelentettek be.

Ertesítés.

Goldstein Karolin
első debreceni orvosilag elismert
mellfüző

mütermét saját házába
Miklós-u. 5. sz. alá
(megyeházzal szemben)

helyezi át.

Miért is a raktáron levő legújabb szabásn
füzők leszállított árban kerülnek eladásra.

Arlejtési hirdetés.

A debreczeni református Egyház a Mikepércsi országút mellett fekvő új-földi tanyáján istállót akar építtetni. Felhívom tehát az építés vállalkozókat, kik e munkára való megbízatást elnyerni óhajtják, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb **1911. április 30. napján délután 5 óráig** az Egyház hivatalos helyiségébe Egyháztér 19. sz. a. nyujtsák be, úgy ott a tervrajz költségvetés s az építkezési feltételek köznapokon reggel 8 órától 12 óráig megtekinthetők, téglát az Egyház a helyszínén ad s a többi építkezési anyagok helyszínére szállításáról is gondoskodik.

Debreczen, 1911. április 1.

Pénzes Sándor

az Egyház gazdasági bizottságának elnöke.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fillér.
Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bőrszél járó viszkekelegtséget azonnal megszüntet, ára 70 fillér. A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárán
DEBRECEN, Csapó-u. 18. sz. alatt kaphatók.

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ

50 -ik Idényértékesítőkét, kérje annak bérmentes beküldését.
KUNZ ÁRUHÁZ

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a **Tordy-féle 3 Király tea** által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullét, szóval gyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Hurutos bántalmakat eloszlat, gyógytárban csomagja 50 fill. (10-15 használatra), Tordy-név nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-ut 89. szám alatt.

Royal amerikai írógép

olcsó és jól

Kérjen azonnal árjegyzéket Kovács A. és Tsa
csegtől

Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játsszon.

A PATHÉ FRÉRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.
Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHÉ FRÉRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moszkva, Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel, Amsterdam, Barcelona, Milánó, Lissabon, Bombay, Calcutta, Singapore, Szaingai, Tokio stb.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok
a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák
a valódi

Palma-kaucsuk-cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánozott dobozokban természetesen csak kő-szerű gumisarkok vannak, jól tessz tehát, ha károsodást megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozban látható védjegyre ügyel!

Nincs többé tyukszem!
Használja mindenképp a Martin-féle tyukszem-tapaszt, mely 4-5 nap alatt a legrejtőbb, legmakacsabb tyukszem-mel, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyukszem-irtószert kapható a feltaláló és készítőnél MARTIN TAMÁS gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Deák-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
Valódi csak az a tapasz, mely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt 100 forgalomban.

Dr. BOROVSKY-NÉ Foklímhatatlan háziszer

BOROLIN
gümőkóros, izom- és ideg-fájdalmak, közvény-csúszás, ischias-, derék-, láb-szaggatások, hátszurások és égési sebek megszüntetésére. Kifünő fertőtlenítő szer, maga és olajcsepp egyben óvszer is. Kapható mindenütt!

1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Előállítják:
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület, Pó-utca 76. szám.

Ágytollat
fertőtlenítve tisztít

HABÉCZY

Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Fiókok: Hatvan-u. 11., Csapó-u. 30.

Díjtalan el- és hazaszállítás!

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugyancsak saját készítésű báli bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Általános, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Szóllóvessző eladás. Rizling, Ezerjó, Kövidinka 42 faj csemege megrendelhető Molnár Lukácsnál Debreczenben és 1908. évi kitűnő borok eladók hordónként.

Kifutó fiu 15—18 éves alkalmazást nyer Sesztizna Lajos vasúztételeben Piac-u. 23.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Péterfia-utca 15. sz. alatt egy két szobából álló lakás, fürdőszobával május 1-től kiadó.

Egy concert cimbalom, harmonika és egy nagy konyha 2 sütővel jutányosan eladó. Mester-utca 36.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Postakosár fajalma franko 2-50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Ákáczzöldőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db egészben, vagy részletekben elad a hosszupályai-uradalom tisztartói hivatala. Hosszapályi (Bihar.-m.)

Modern üzlet.

Szezon cikk: Elegáns háztartási jég-szekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval I-ső rendű gyártmány nagy választékban jutányos áron beszerezhetők **Egyháztér 5. számú** üzletben (Nagytemplom mellett).

Ugyanott diszes és célszerű **mosogató asztalok**, **szobaklozettek gyengélkedők** részére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, **bidetsok**,

fürdőkádák, fürdőkályhák, mosdók és minden egyéb modern fürdőszobai berendezések kaphatók.

Minden nagyhangu hirdetésnél jobban beszél a személyzs meggyőződés.

Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Máthéi János

vizvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata.

Műhely és iroda: Darabos utca 54. szám. Telefonszám 321.

4512/1911.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége a közbüvóhid bővítése következ munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet.

Föld, kőműves és elhelyező, burkolati (keramit cement lap, aszfalt, beton) kőfaragó, vas, ács, bádógos, asztalos, lakatos, mázoló és szobafestő, utburkoló, csatornázás és különféle munkákra.

Ajánlat tehető minden munkára együttesen vagy munka nemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban Simonffy-u. 2/b munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv az általános és részletes feltételek naponta délelőtt 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a közbüvóhid munkájára” felirással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában **1911. évi április hó 26-án déli 9 óráig** adhatók be s ugyanezen nap d. e. 10 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, távirati és utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántpénzt a város házipénztárába betenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson vagy mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1911. évi márczius 27-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

Minden hölgynek kell

„Berson”

gummisarkot viselni.

Bersonwerke, Wien, VI/I.